

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 49/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uzneseniami Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17 Co 115/2015 z 30. apríla 2015 (Rvp 9381/2015), sp. zn. 2 Co 39/2015 z 23. apríla 2015 (Rvp 9382/2015), sp. zn. 17 Co 103/2015 z 21. apríla 2015 (Rvp 9383/2015), sp. zn. 7 Co 51/2015 z 30. marca 2015 (Rvp 9384/2015), sp. zn. 15 Co 75/2015 z 15. apríla 2015 (Rvp 9385/2015), sp. zn. 17 Co 75/2015 zo 16. apríla 2015 (Rvp 9386/2015) a sp. zn. 3 Co 7/2015 zo 6. mája 2015 (Rvp 9387/2015) a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., vedené pod spisovými značkami Rvp 9381/2015, Rvp 9382/2015, Rvp 9383/2015, Rvp 9384/2015, Rvp 9385/2015, Rvp 9386/2015 a Rvp 9387/2015 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 49/2016.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 25. júna 2015 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uzneseniami Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uvedenými v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnuté rozhodnutia krajského súdu“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka namietala postup a rozhodnutia Okresného súdu Stará Ľubovňa a Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v jednotlivých podaných ústavných sťažnostiach označených konaniach, v rámci ktorých jej bol vyrubený súdny poplatok za spracovanie hromadného podania podľa položky č. 20b Sadzobníka súdnych poplatkov [(príloha zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“)]. Krajský súd sťažovateľkou podané odvolania, ktorými namietala uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok za spracovanie hromadného podania, svojimi napadnutými rozhodnutiami zamietol. V ostatnom podala sťažovateľka sťažnosti ústavnému súdu.

Záver o porušení svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka zdôvodnila vo všetkých posudzovaných veciach takto:

«... Povinnosť úhrady poplatku za úkony súdu, tak ako bola stanovená súdom v napadnutom uznesení, nemožno sťažovateľovi uložiť.

... Z napadnutého uznesenia vôbec nie je zrejmé, ktoré podania súd vyhodnotil ako také, ktoré tvoria spoločne hromadné podanie. Bez existencie akejkoľvek špecifikácie

v tomto naznačenom smere nie je možné ukladať sťažovateľovi povinnosť úhrady poplatku za úkony súdu. Podľa ust. § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Súd môže viazať povinnosť úhrady len ku konkrétnemu (jednotlivému) úkonu a preto v uznesení musí špecifikovať akého konkrétneho úkonu sa úhrada týka.

... Akokoľvek, sťažovateľ nenavrhol súdu vykonať úkony. Podľa ust. § 1 zákona č. 71/1992 Zb. súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh. Poplatky sa môžu vyberať aj za konanie a úkony vykonávané bez návrhu v prospech poplatníka, ale len ak je to v sadzobníku výslovne uvedené. V položke 20b nie je výslovne uvedené, že poplatok za spracovanie hromadného podania je možné vyberať bez návrhu poplatníka na vykonanie úkonu súdu. Poznamenávame, že poplatok z návrhu na začatie konania nie je možné zamieňať s poplatok za úkony súdu.

... Z napadnutého uznesenia vôbec nie je zrejmé, prečo boli podania súdom vyhodnotené ako také, ktoré tvoria súčasť iných, viac než desiatich podaní podaných tým istým subjektom v ten istý deň. Táto skutočnosť musí byť v spojení s ust. § 42a OSP známa a musí byť nezameniteľne definovaná. Inak by hrozilo, že súd vyhlási akokoľvek podanie za súčasť hromadného podania a spoplatní ho. Tvrdíme, že podanie nie je hromadným podaním.

... Z napadnutého uznesenia tiež nie je zrejmé, či spoplatnené podanie je vo vzťahu k skupine podaní (hromadnému podaniu) podaním v poradí desiatym alebo iným a či má byť, alebo nemá byť spoplatnené. Spoplatnené totižto v spojení s ust. § 42a OSP nemôže byť podanie, ktoré je v poradí prvým až deviatym podaním.

... Vyššie uvedené právne závery sú v súlade s publikovaným rozhodnutím všeobecného významu, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn. 4 Cdo 39/2007 cit: „Za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov), sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy“

... Napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým je odôvodnenie. V zmysle ust. § 169 ods. 1 OSP cit: „v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie, ktorý súd ho vydal, ďalej označenie účastníkov a veci, výrok, odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia.“ Výnimky z povinnosti uviesť v písomnom vyhotovení uznesenia odôvodnenie ustanovuje § 169 v odsekoch 2 a 3, pričom tam uvedené podmienky pri napadnutom uznesení splnené neboli. Z uvedeného dôvodu je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné, pre úplnú absenciu dôvodov jeho vydania. Keďže napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne dôvody, skutkové a právne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu sťažovateľ nepozná a rozhodnutie je bez odôvodnenia nepreskúmateľné.»

Sťažovateľka v podaných sťažnostiach ďalej namietla postup okresných súdov, ktoré mali prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) z dôvodu, že „všeobecne záväzný právny predpis, konkrétne položka č. 20b Sadzobníka súdnych poplatkov (príloha zákona č. 71/1992 Zb.), ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou. Porušovateľ, alebo súd prvého stupňa, mali v tomto prípade postúpiť návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.“.

V petite podaných sťažností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami krajského súdu, napadnuté rozhodnutia krajského súdu zruší a veci vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle § 112 ods. 1 OSP v

záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9381/2015, Rvp 9382/2015, Rvp 9383/2015, Rvp 9384/2015, Rvp 9385/2015, Rvp 9386/2015 a sp. zn. Rvp 9387/2015, z ktorého je nepochybná právna a skutková súvislosť týchto sťažností, ako aj na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

III.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Ústavný súd po preskúmaní predmetu týchto sťažností týkajúcich sa napadnutých rozhodnutí krajského súdu a v kontexte svojich zistení dospel k záveru, že použitá argumentácia sťažovateľky v podaných sťažnostiach je totožná s jej právnou argumentáciou, ktorú použila v celom rade predošlých sťažností, ktorými sa ústavný súd už zaoberal v uplynulom období a v ktorých atakovala postup a rozhodnutia všeobecných súdov o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za spracovanie hromadného podania vychádzajúc z položky č. 20b Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona o súdnych poplatkoch. Ústavný súd po preskúmaní predmetu aj týchto sťažností dospel k záveru, že z dôvodu, že sťažovateľkou použitá argumentácia v týchto sťažnostiach je identická s jej právnou argumentáciou, ktorú už použila v celom rade predošlých sťažností, ktorými sa ústavný súd v uplynulom období už zaoberal, sú preto sťažovateľke nepochybne známe dôvody odmietnutia sťažností v rovnakých prípadoch, ako aj vyslovený právny názor ústavného súdu na danú právnú problematiku, v dôsledku čoho nie je potrebné uvádzať tie isté dôvody odmietnutia, ako to je aj v prípade týchto sťažností. Vzhľadom na uvedené sa preto ústavný súd plne stotožňuje s dôvodmi svojich predchádzajúcich rozhodnutí (I. ÚS 747/2014, II. ÚS 568/2014, III. ÚS 628/2014, IV. ÚS 301/2014, IV. ÚS 331/2014

týkajúcich sa podaní sťažovateľky, ako aj I. ÚS 405/2014 a II. ÚS 353/2014 týkajúcich sa obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Česká republika, ako aj IV. ÚS 341/2014 a IV. ÚS 343/2014 týkajúcich sa obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktoré zastupoval ten istý právny zástupca, a to advokátska kancelária [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a ktoré sa taktiež týkali zaplataenia súdneho poplatku za spracovanie hromadného podania), ktoré skončili odmietnutím rovnakých sťažností sťažovateľky z dôvodov tam uvedených. Ústavný súd v posudzovaných prípadoch nemá dôvod meniť svoje už ustálené právne názory, a preto v podrobnostiach odkazuje na už citované svoje skoršie rozhodnutia, v dôsledku čoho pristúpil k odmietnutiu týchto sťažností z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených (zrušenie napadnutých rozhodnutí krajského súdu a vrátenie vecí na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľky, že „... porušovateľ, alebo súd prvého stupňa, mali prerušiť konanie podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) OSP. Totižto všeobecne záväzný právny predpis, konkrétne položka č. 20b Sadzobníka súdnych poplatkov (príloha zákona č. 71/1992 Zb.), ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou. Porušovateľ, alebo súd prvého stupňa, mali v tomto prípade postúpiť návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska. Porušovateľ pokračoval v konaní, aj keď mal zákonnú povinnosť podrobiť aplikovanú právnu úpravu kontrole ústavnosti.“, ústavný súd uvádza, že podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP je súd povinný prerušiť konanie a predložiť vec ústavnému súdu na zaujatie stanoviska, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmlouvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Zo znenia § 109 ods. 1 písm. b) OSP zjavne vyplýva, že k záveru o nesúlade všeobecne záväzného predpisu s ústavou, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmlouvou, ktorý sa má v predmetnej veci aplikovať, musí dospieť súd, nie

účastník konania. V posudzovaných veciach z dokumentácie predloženej sťažovateľkou nevyplýva, že by v jej veciach konajúce súdy dospeli k záveru, že § 42a OSP alebo položka 20b Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaca prílohu zákona o súdnych poplatkoch je v rozpore s právnymi predpismi vyššieho stupňa právnej sily.

Ústavný súd v závere akcentuje, že meritom predmetných vecí je zaplatenie súdneho poplatku v rôznych sumách: 26 €, 11 €, 37 €, 13 €, 34 €, 15 €, 12 €, t. j. z hľadiska premetu sporu ide o tzv. bagateľnú vec. Za daných okolností už samotný predmet vecí v jednotlivých konaniach zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti už pri ich predbežnom prerokovaní. Ak totiž Občiansky súdny poriadok vylučuje u tzv. bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie (IV. ÚS 358/08). Inými slovami, podľa ústavného súdu by úsilie o hľadanie spravodlivosti nemalo spočívať v komplikovanom riešení banalít, ako to je v posudzovaných prípadoch, keď predmetom „sporu“ je zaplatenie súdneho poplatku v sumách, ktoré sú v porovnaní s nákladmi spojenými s prevzatím právneho zastúpenia a spísaním a podaním sťažnosti ústavnému súdu mnohonásobne nižšie (III. ÚS 28/2014, III. ÚS 337/2013).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2016